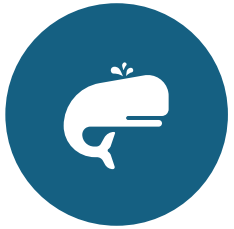
Vieraskielisten kalastajien neuvonta kalastuksenvalvonnassa

Anne Mäkelä
Kalatalouden Keskusliitto
2026

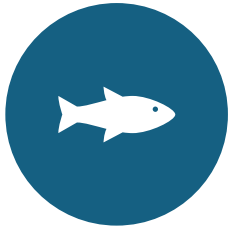
Taustaa

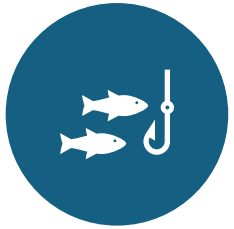
Kalastuksenvalvonnassa kohdataan yhä useammin kalastajia, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame.

Kysely kalastuksenvalvojille. KTA toiminnanjohtajien kautta.

Millaisia viestintäkeinoja/materiaalia /kieliä valvojat käyttävät kohdatessaan vieraskielisiä kalastajia?

Mitä materiaalia ja toimintatapoja jo käytössä vieraskielisen kalastajan neuvomiseen? Mitä tarvitaan lisää?

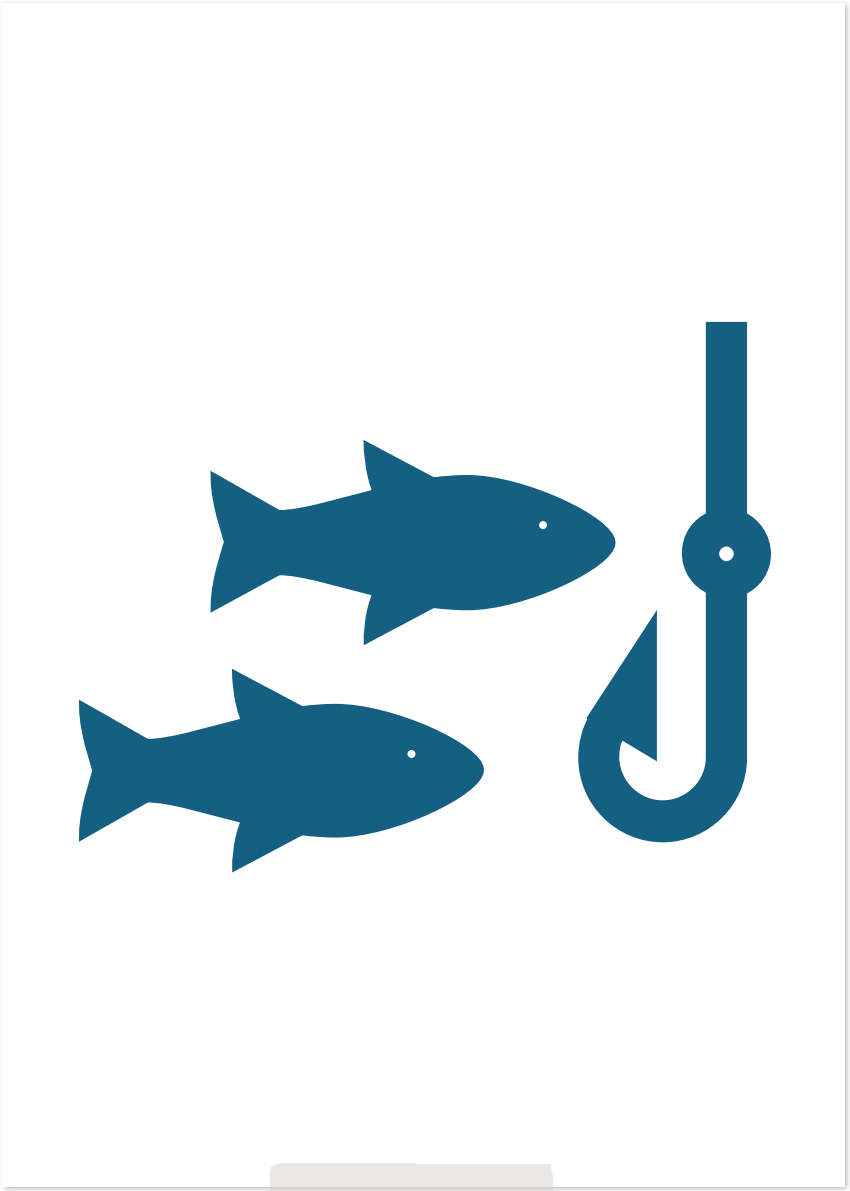
Mitkä käytännöt ovat osoittautuneet toimiviksi?

Osa KKL:n valvontahanketta 2026-2027, saatu rahoitusta MMM kalastonhoitomaksuvaroista .

Kysely kalastuksenvalvojille

- Mitä kalatalousaluetta valvontasi pääosin koskee?
- Tarkennus valvonta-alueeseen: jokialueet, järvialueet, merialueet
- Kuinka usein valvot kalastusta
- Kuinka usein kohtaat
    - Vieraskielisiä (ei suomi/ruotsi/saame) kalastajia valvonnassa?
    - Tilanteita, joissa sinulla ja kalastajalla ei ole yhteistä kieltä (ei mitään molempien ymmärtämää kieltä)?
- Miten olet hoitanut valvontatilanteen, jos kalastaja on ollut vieraskielinen (ei suomi/ruotsi/saame)?
- Missä muodossa materiaalin tulisi mielestäsi olla?
- Mitä sisältöä materiaalissa tulisi käsitellä? Laita tärkeysjärjestykseen (1 = ei tärkeää, 5 = erittäin tärkeää)
- Millä kielillä monikielistä materiaalia olisi mielestäsi ensisijaisesti tuotettava?
- Onko sinulla tai alueellasi jo käytössä toimivaa monikielistä materiaalia tai toimintatapoja valvontatyön tueksi?

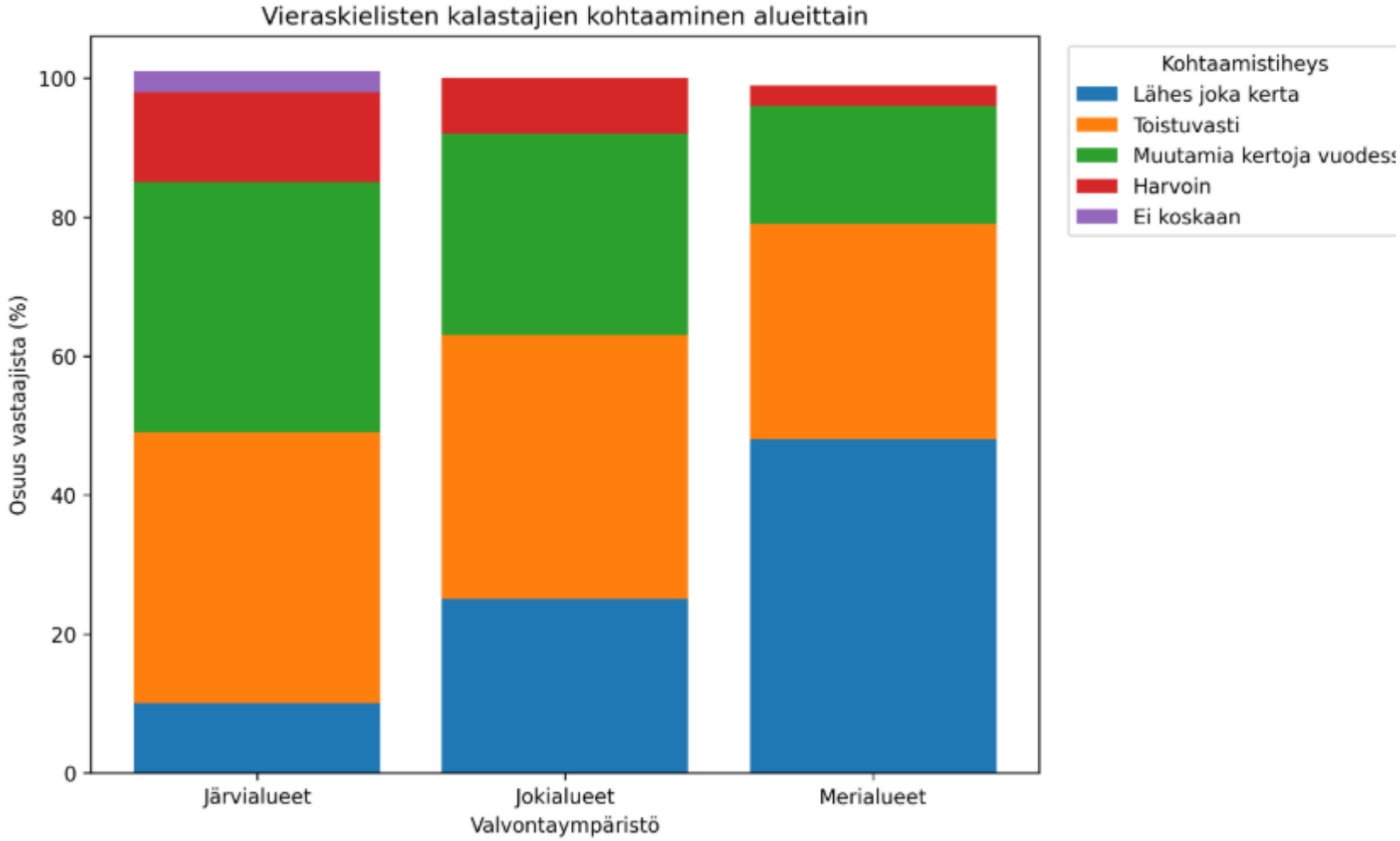
Kyselyn tuloksia

Kuinka usein valvotaan

- 64 vastaajaa
- Vastaajat toimivat yhteensä noin 70 eri kalatalousalueella
  - kalatalousalueet tai maakunnat eivät olleet tasaisesti edustettuina
- Yleisimmin valvotaan 1-2 kertaa kuukaudessa 47 %
- Viikoittain 26 %
- Useita kertoja viikossa 18 %
- Harvemmin kuin kerran kk 10%

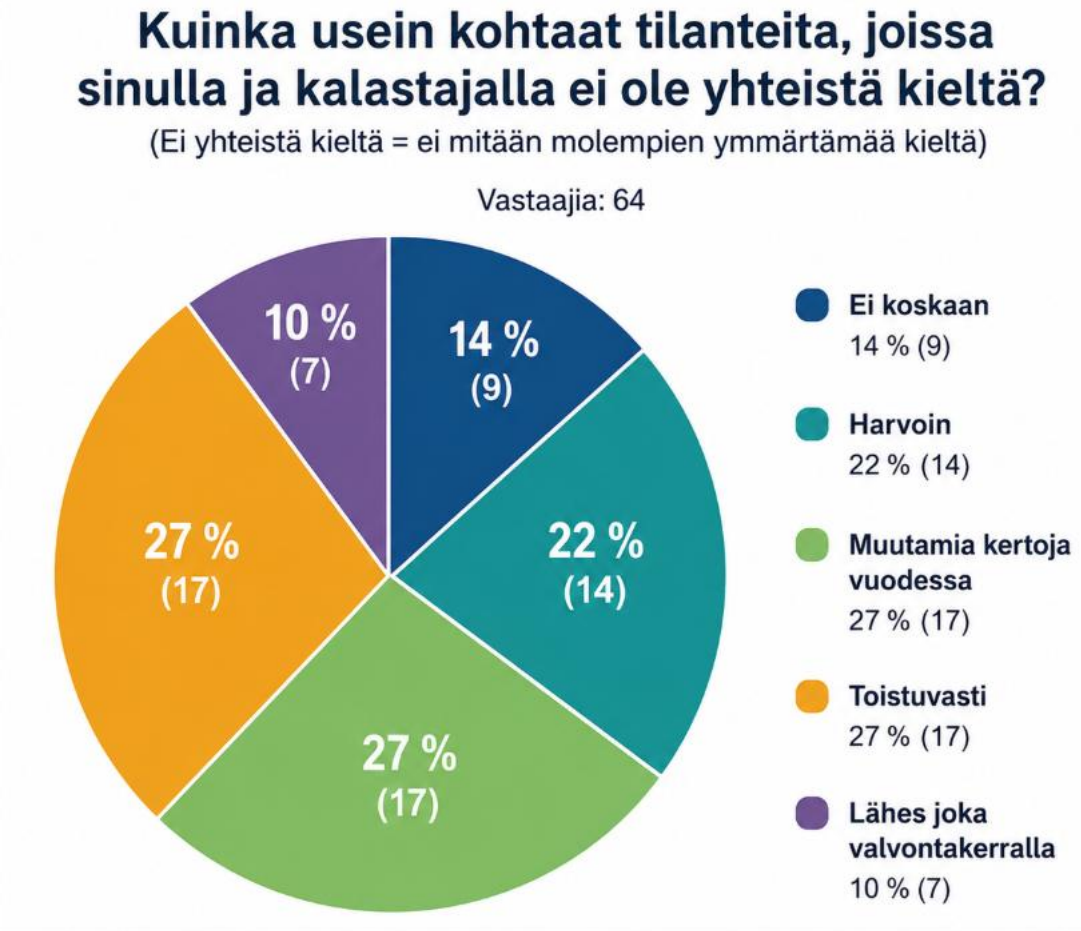
Vieraskieliset kalastajat

- Yhteensä lähes 60 prosenttia vastaajista kohtaa vieraskielisiä kalastajia joko toistuvasti tai lähes jokaisella valvontakerralla.
- Merialueilla valvovista vastaajista lähes puolet (48 %) ilmoitti kohtaavansa vieraskielisiä kalastajia lähes jokaisella valvontakerralla.

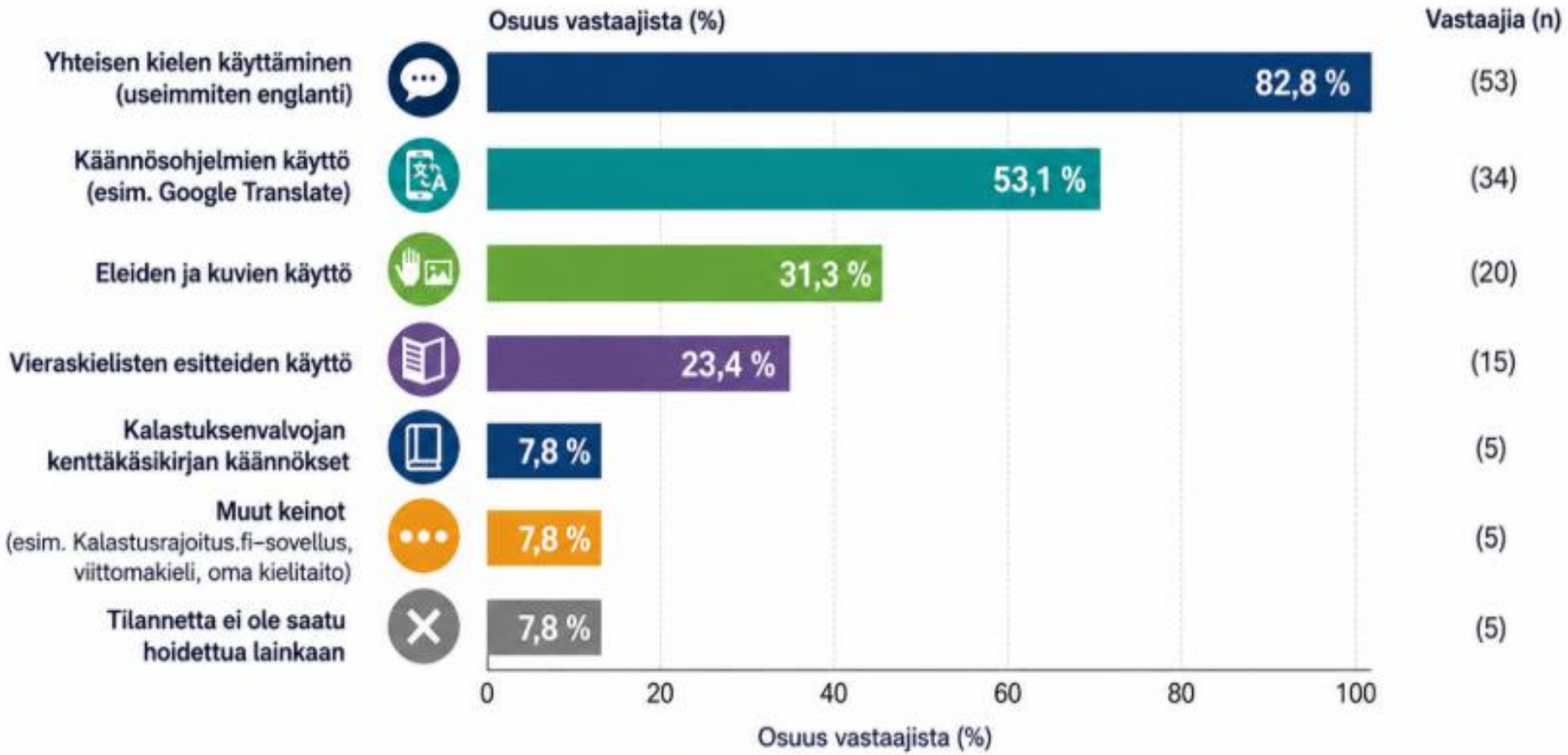
Kuinka usein kohtaat kalastajan, jonka kanssa sinulla ei ole yhteistä kieltä?

- Esim. englanti tai muu
- Vieraskielisiä kalastajia kohtasi toistuvasti tai lähes joka kerta 59 % vastaajista, kun vastaava osuus yhteisen kielen puuttumisen tilanteissa oli 36 %.
  - vieraskielisten kalastajien kanssa käytävistä valvontatilanteista voidaan hoitaa englannin tai muun yhteisen kielen avulla

Miten kalastuksenvalvojat hoitavat valvontatilanteet, joissa kalastaja ei puhu suomea, ruotsia tai saamea?

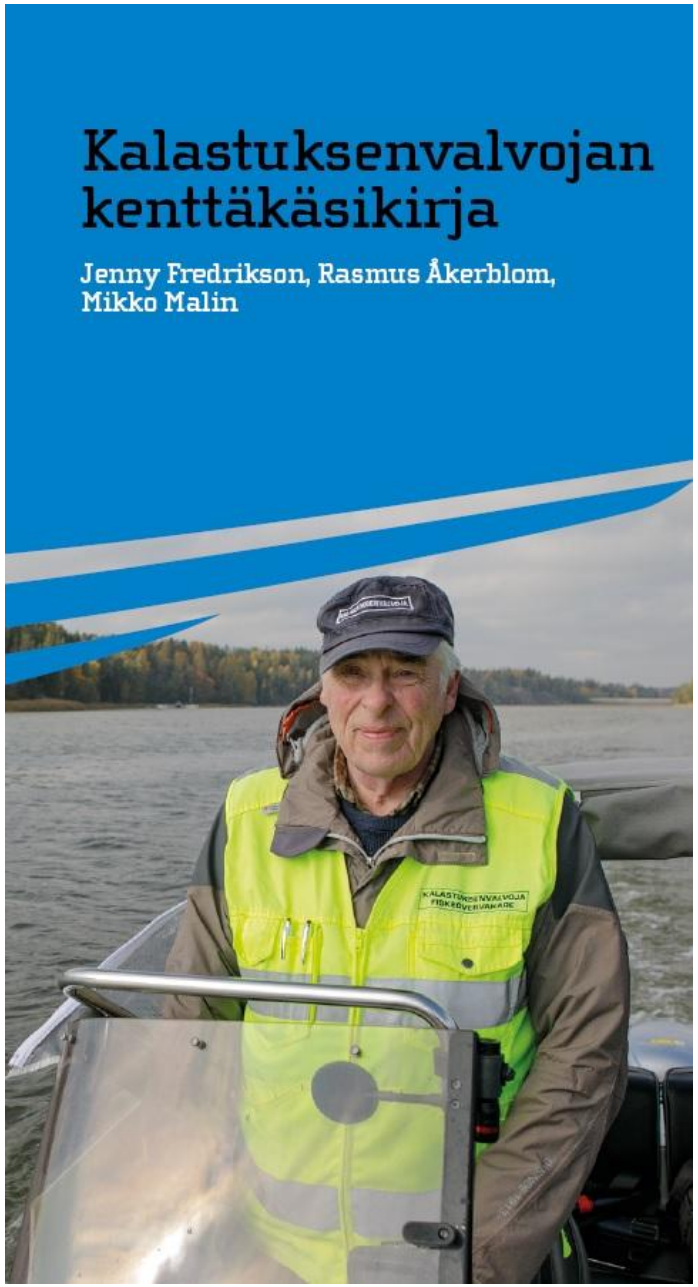
Vastaajia 64, valintoja yhteensä 136 (vastaaja voi valita useita vaihtoehtoja)

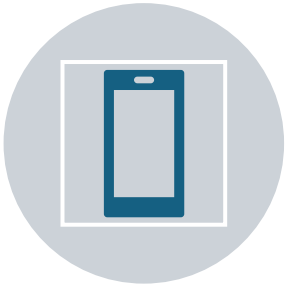
Huom. Useampi valinta mahdollinen, joten prosenttiosuuksien summa ylittää 100 %.

Kenttäkäsikirja

- Taskuopas kalastuksenvalvontaan
  - tarkastusoikeus, talteenotto, näyttömääräys, huomautus, aloittelevan kalastuksenvalvojan tavallisimmat tapahtumat lyhyesti
  - Kalastusluvat ja maksut, rauhoitusajat, pyyntimitat ja kiintiöt
    - Englanniksi, ruotsiksi ja venäjäksi

Missä muodossa materiaalin tulisi olla?

Puhelimella näytettävä materiaali oli selvästi suosituin vaihtoehto.

Paperiset esitteet olivat toiseksi suosituin muoto.

Digitaaliset materiaalit (PDF, nettisivut) olivat kolmanneksi yleisin valinta.

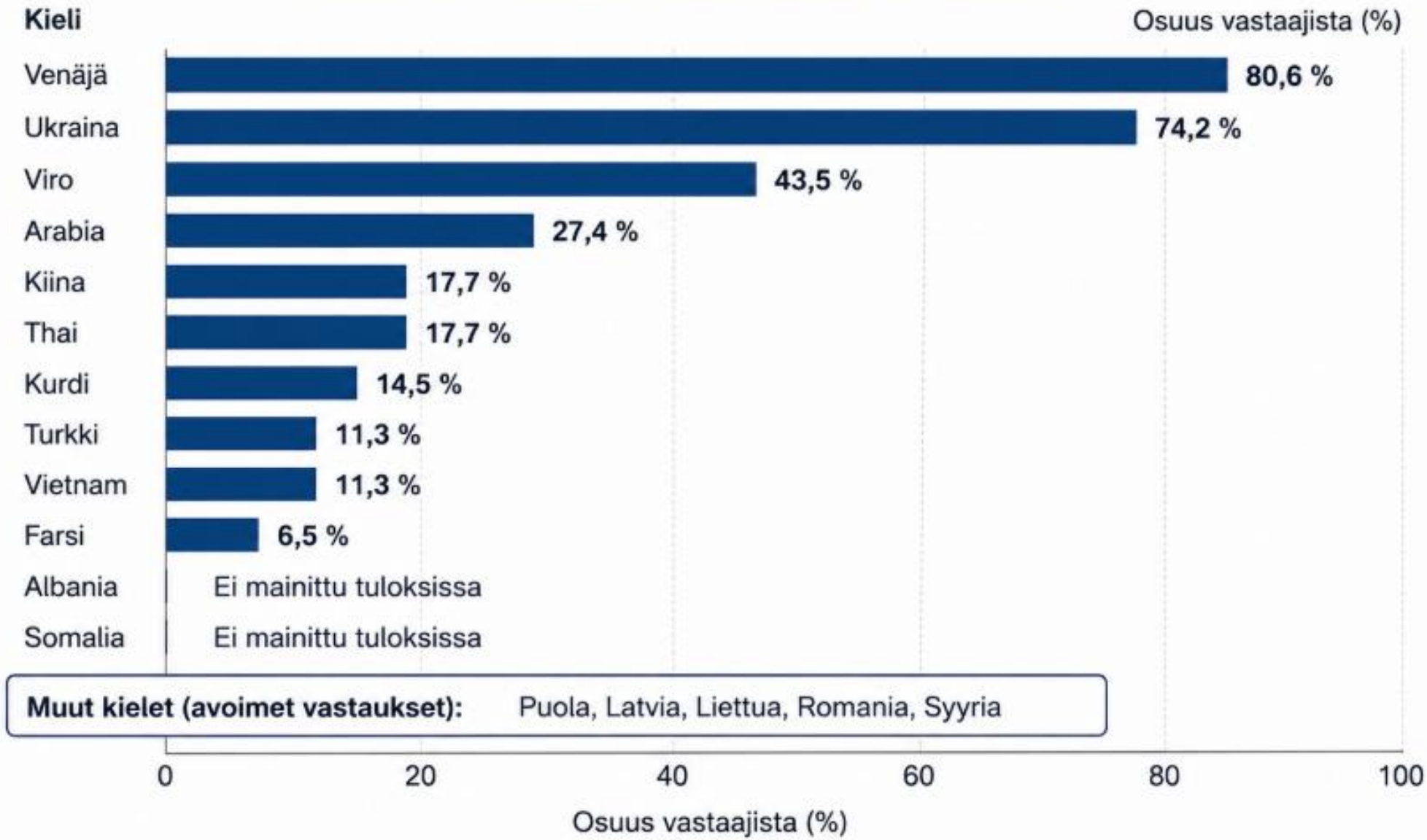
Muu muoto mainittiin harvoin, mutta avoimissa vastauksissa korostuivat erityisesti jaettavat kielikortit ja opastaulut.

Mitä sisältöjä ja millä kielellä materiaalissa tulisi käsitellä?

- Kyselyn tärkeysjärjestyksessä:
  - Kalastusluvat olivat selvästi tärkein sisältö
  - Rauhoitukset ja alamitat sekä kielletyt pyydykset koettiin lähes yhtä tärkeiksi.
  - Paikalliset ja valtakunnalliset kalastusmääräykset ovat valvonnan kannalta keskeisiä, ja niiden selkeä esittäminen useilla kielillä koettiin välttämättömäksi.

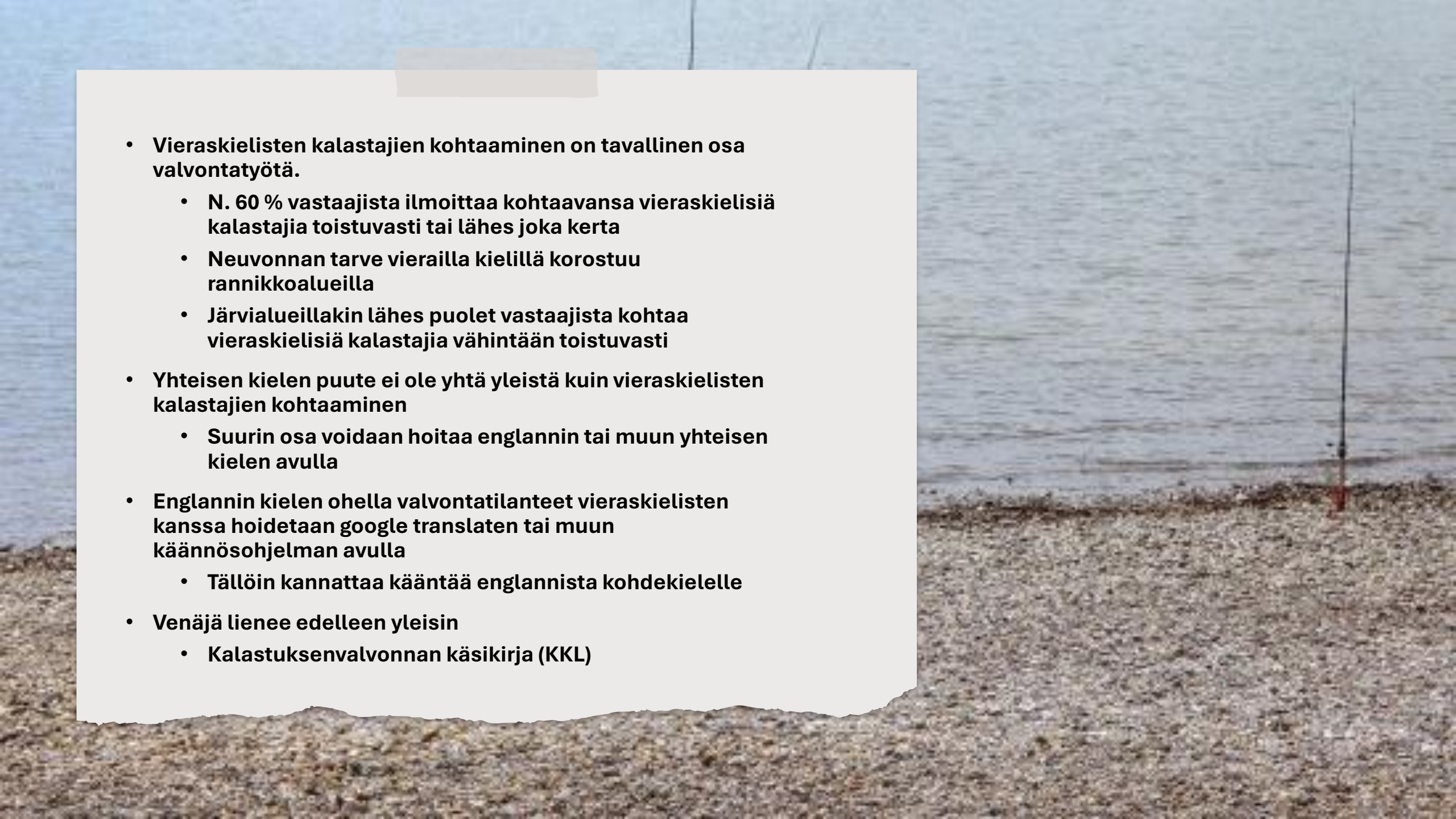
Kielivalinnat

Vastaajia 64 (vastaaja voi valita useita vaihtoehtoja)

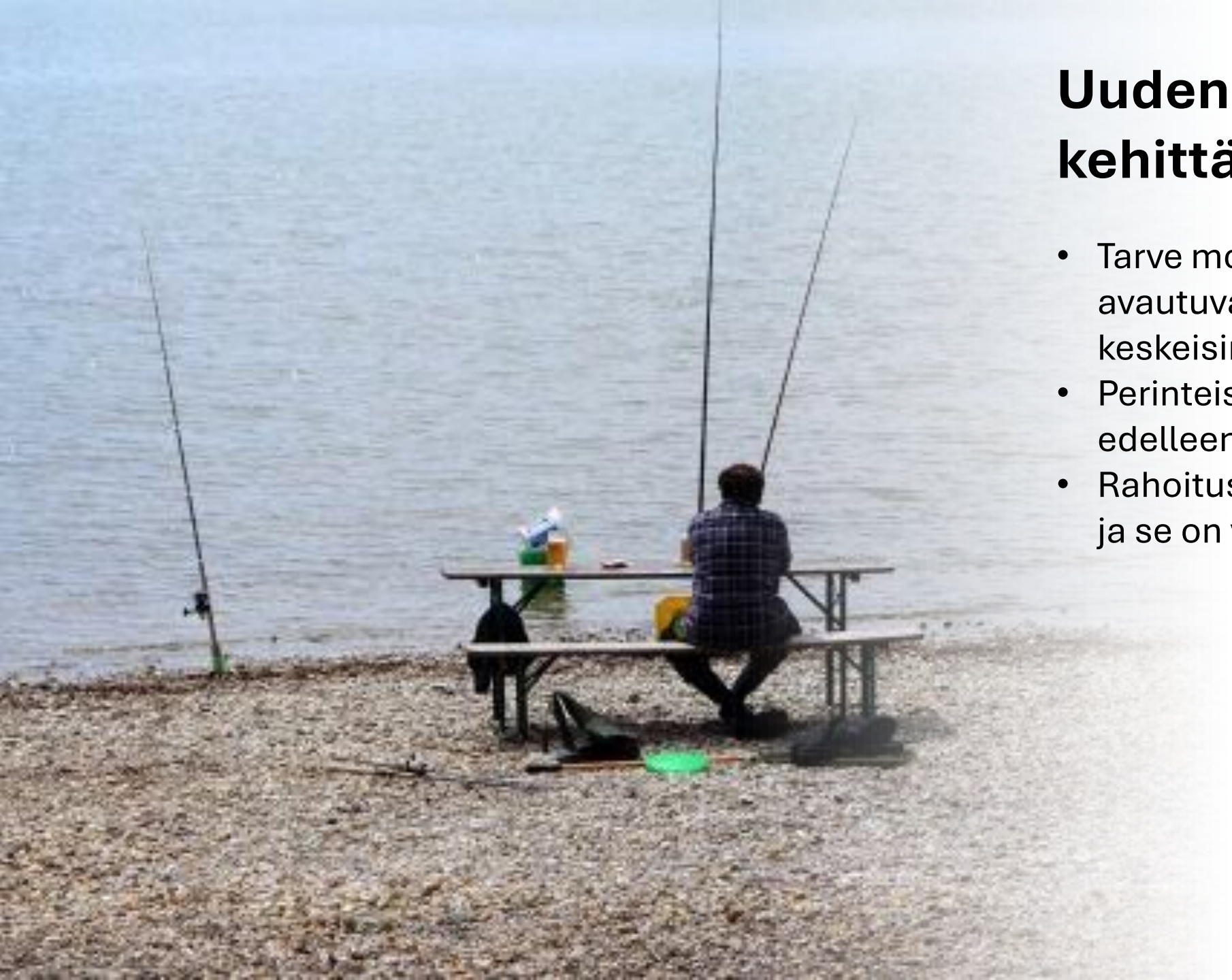

Tulosten tarkastelua ja johtopäätöksiä

- Vieraskielisten kalastajien kohtaaminen on tavallinen osa valvontatyötä.
  - N. 60 % vastaajista ilmoittaa kohtaavansa vieraskielisiä kalastajia toistuvasti tai lähes joka kerta
  - Neuvonnan tarve vierailla kielillä korostuu rannikkoalueilla
  - Järvialueillakin lähes puolet vastaajista kohtaa vieraskielisiä kalastajia vähintään toistuvasti
- Yhteisen kielen puute ei ole yhtä yleistä kuin vieraskielisten kalastajien kohtaaminen
  - Suurin osa voidaan hoitaa englannin tai muun yhteisen kielen avulla
- Englannin kielen ohella valvontatilanteet vieraskielisten kanssa hoidetaan google translaten tai muun käännösohjelman avulla
  - Tällöin kannattaa kääntää englannista kohdekielelle
- Venäjä lienee edelleen yleisin
  - Kalastuksenvalvonnan käsikirja (KKL)

Uuden materiaalin kehittäminen

- Tarve mobiililaitteella avautuvaan materiaaliin keskeisin kehityskohde
- Perinteisille esitteille edelleen tilausta
- Rahoitus kattaa myös tämän ja se on vuorossa 2026-2027

KIITOS